

Länstyrelsen
Norrbotten

Beslut
Datum
2026-04-15

1 (7)
Diarienummer
20244-2025

Girjas sameby
girjas.norrkaitum@gmail.com

Beslut om föreskrifter som reglerar skoterkörning inom delar av Gällivare och Kiruna kommuner

Beslut

Länstyrelsen beslutar med stöd av 3 § terrängkörningslagen (1975:1313) och 16 § terrängkörningsförordningen (1978-594) om föreskrifter (bilaga 2) som reglerar motortrafik i terräng inom del av Gällivare och Kiruna kommun enligt kartbilaga 3-4. Syftet med föreskrifterna är att tillgodose renarnas behov av ostördhet inför och under kalvning.

Föreskrifterna gäller **årligen under perioden 5 maj till 10 juni år 2026-2028**. Beslutet gäller omedelbart även om det överklagas.

Beskrivning av ärendet

Girjas sameby har den 14 december 2025 ansökt om skoterförbud i ett område inom Gällivare och Kiruna kommuner. Ansökan avser ett permanent förbudsområde mellan Viddjåjavri, Áinnajohka och Huvkijåvri som ska gälla årligen under perioden 5 maj – 10 juni. Området avgränsas av Kebnekaise regleringsområde i öster, statliga skoterleder i norr och i väster samt Sjaunja naturreservat tillika regleringsområde för skotertrafik i söder. Den sydliga gränsen utgör även gränsen för det totala betesområdet för Girjas sameby.

Det aktuella området utgör ett sammanhängande funktionellt renskötselområde som används för vårbete, rast och förflyttning av renhjordar i anslutning till Sjaunja naturreservat. Syftet med förbudet är att ge betesro och skydda renarna under den kritiska kalvningsperioden, minska skador på känsliga betesmarker och markförhållanden och att säkerställa en hållbar renskötsel. Terrängen är kuperad och präglas av sjösystem och trånga passager, vilket kraftigt begränsar renarnas möjligheter att undvika störningar.

Perioden 5 maj–10 juni sammanfaller med vårflytt, inledning av kalvning och renens återhämtning efter vintern. Under denna period är renens energireserver låga och störningar får särskilt stora konsekvenser. Snöskotertrafik orsakar stress, flyktbeteende, splittring av hjordar och ökad energiförbrukning. Kalvningsperioden är den mest kritiska fasen i renskötseln. Kalvar som föds utsätts för stor stress vid störningar, vilket kan leda till att vajor överger sina kalvar eller att renarna drivs upp på olämpliga betesmarker.

Samebyn uppger att området används aktivt varje år för renbete och kalvning och att det inte finns några likvärdiga alternativa områden som kan ersätta det aktuella området. Kombinationen av terräng, vatten och formellt skyddade områden innebär att ytterligare störning leder till reell undanträngning av renskötseln.

Statliga skoterleder som angränsar till det ansökta området kommer att hållas öppna för att inte utesluta näringsliv, turism eller ortsbefolkning från fjällvärlden. I ansökan begärs undantag för renskötsel, myndighetsutövning och räddningstjänst.

Yttranden

Gällivare kommun, Kiruna kommun och Swedish Lapland Visitors Board har getts möjlighet att yttra sig över ansökan. Kommunerna har även enligt 12 § förordningen om konsekvensutredningar getts möjlighet att yttra sig över konsekvensutredningen innan beslut.

Kiruna kommun

Kiruna kommun framhåller i sitt yttrande över ansökan att förbud inte får innebära onödigt hinder för körning som är till nytta för ortsbefolkningen eller som behövs för yrkesutövning eller annat nyttigt ändamål. Kommunen uppger att de inte har något att invända mot beslutet förutsatt att varken näringsliv, turism eller ortsbefolkning utestängs från fjällvärlden på grund av en beviljad ansökan.

Kommunen har inte inkommit med något yttrande över konsekvensutredningen.

Gällivare kommun

Gällivare kommun framför i sitt yttrande över ansökan att de ser rennäringen som ett viktigt nationellt intresse som ska beaktas

enligt terrängkörningslagen. Samtidigt värdesätter kommunen möjligheten till rörligt friluftsliv och invånarnas tillgång till rekreationsområden, vilket bidrar till en attraktiv livsmiljö och kommunens långsiktiga utveckling. Kommunen betonar vikten av åtgärder som kan bidra till bred förståelse och samsyn mellan olika intressegrupper.

Vid en samlad bedömning anser kommunen att det är viktigt att väga skyddsbehoven mot möjligheten för allmänheten att ta del av området på ett ansvarsfullt sätt och att ytterligare begränsningar under den sökta perioden (5 maj–10 juni) behöver övervägas med hänsyn till både rennäringens behov och allmänhetens tillgång till friluftsområden. Kommunen framhåller betydelsen av fortsatt dialog samt riktade informations- och samverkansinsatser för att minimera störningar för rennäringen i området.

Kommunen har inte inkommit med något yttrande över konsekvensutredningen.

Swedish Lapland Visitors Board

Swedish Lapland Visitors Board har inte inkommit med något yttrande inom utsatt tid.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen har utrett konsekvenserna rörande föreskrifter som reglerar skotertrafiken i det berörda området (bilaga 5).

Området utgör kalvningsland och ansökan gäller en tidsperiod som sammanfaller med vårflytt, inledning av kalvning och renens återhämtning efter vintern. Länsstyrelsen bedömer utifrån inkomna handlingar att det är motiverat att förbjuda skoterkörning inom det ansökta området och att tidsperioden 5 maj – 10 juni är väl avgränsad för att omfatta den mest känsliga perioden för renarna i området utan att inskränka mer än nödvändigt på annan körning i området.

Samebyn använder området aktivt varje år för renbete och kalvning och uppger att det inte finns några likvärdiga alternativa områden som kan ersätta det aktuella området. Länsstyrelsen anser det därav motiverat att besluta om ett förbud i det aktuella området för en längre period än ett år. Länsstyrelsen anser dock att det för närvarande inte är lämpligt att besluta om ett permanent förbud, då exempelvis klimatförändringar på sikt kan förändra förutsättningar

och förhållanden för renskötselns bedrivande i området. Länsstyrelsen bedömer att ett förbud som sträcker sig över tre år är lämpligt för att ge möjlighet att utvärdera beslutets konsekvenser samt att möjliggöra en revidering av förbudsområdet i en eventuell ny ansökan.

Förbudsområdet avgränsas av statlig skoterled i den västra och norra delen, således berörs inte körning längs skoterlederna av förbudet. I och med att förbudsområdet inte omfattar statliga skoterleder utestängs varken näringsliv, turism eller ortsbefolkning från fjällvärlden på grund av en beviljad ansökan. Inga ytterligare allmänna skoterleder går genom förbudsområdet. Bedömningen är att de befintliga skoterlederna uppfyller behovet för det rörliga friluftslivet och för turistverksamhet i området under den begränsade tidsperioden förbudet avses gälla.

Länsstyrelsen anser att föreskrifterna ska medge undantag för körning i samband med yrkesutövning samt för körning till skydd för människors liv och hälsa, enligt 1 § första stycket punkt 1-3 och 1 § andra stycket punkt 3-4 terrängkörningsförordningen (1978:594).

Med beaktande av renarnas behov av ostörd miljö under kalvningsperioden är länsstyrelsens samlade bedömning att Girjas samebys ansökan är väl avvägd vad gäller tidsperiod och geografisk omfattning. Länsstyrelsen bedömer även att föreskrifternas eventuella påverkan på näringsliv, turism och ortsbefolkning står i proportion till föreskrifternas syfte. Föreskrifterna innebär inte heller något onödigt hinder för körning som är till nytta för ortsbefolkningen eller som behövs för yrkesutövning eller annat nyttigt ändamål. Därför beslutar Länsstyrelsen om föreskrifter som årligen mellan 2026-2028 förbjuder skotertrafik i det ansökta området under tidsperioden 5 maj - 10 juni.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 3 § terrängkörningslagen (1975:1313) och 16 § terrängkörningsförordningen (1978-594) får Länsstyrelsen meddela föreskrifter om förbud eller begränsningar för körning i terräng med motordrivet fordon inom visst område om körningen kan medföra olägenhet från naturvårdssynpunkt eller annan allmän synpunkt. Sådana föreskrifter får endast avse områden som omfattar mer än en kommun och får inte innebära något onödigt hinder för körning som är till nytta för ortsbefolkningen eller som behövs för yrkesutövning eller annat nyttigt ändamål.

Enligt Naturvårdsverkets allmänna råd till terrängkörningslagen (NFS 2005:1) och terrängkörningsförordningen bör med olägenhet från naturvårdssynpunkt eller annan allmän synpunkt avses bl.a. negativ påverkan på mark, vegetation, djurliv, friluftsliv, rennäring eller annat allmänt intresse. Föreskrifter för ett visst område kan ange att terrängkörning endast får ske efter vissa angivna leder eller endast viss tid på dygnet. Föreskrifter kan ange förbud mot terrängkörning.

Ni kan överklaga beslutet

Se information nedan hur ni kan överklaga beslutet.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Lotta Finstorp med naturvårdshandläggare Malin Kronholm som föredragande. I ärendets slutliga handläggning har även enhetschef Helena Lindvall från Naturmiljöenheten, enhetschef Gunilla Manbré från Naturresurs- och Rennäringsenheten samt jurist Elin Winnberg Bergström från Rättsenheten deltagit.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning regeringen
2. Föreskrifter reglering skotertrafik 25FS 2026:5 A4
3. Översiktskarta
4. Karta över förbudsområdet
5. Konsekvensbeskrivning

Kopia till

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se

Polisen, polismyndigheten.norrbotten@polisen.se

Gällivare kommun, post@gallivare.se

Kiruna kommun, kommun@kiruna.se

Baste cearru sameby, lars-ola.jannok@baste.se

Swedish Lapland Visitors Board, info@swedishlapland.com

Statens fastighetsverk, sfv@sfv.se

Fylkesmannen Norge, fmnosra@fylkesmannen.no

Länsstyrelsens fältenhet

Länsstyrelsens naturresurs- och rennäringseenhet

Länsstyrelsens naturförvaltningsenhet

Länets författningssamling

Ni kan överklaga beslutet hos regeringen

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Norrbotten antingen via e-post; norrbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Norrbotten, 971 86 Luleå.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 25 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet uppge sitt namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, norrbotten@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 50 00. Ange diarienummer 20244-2025.